4. ÜNİTE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

A. Aşağıda yer alan açık uçlu soruları cevaplayınız.

1. **Hinduizm'deki karma-tenasüh inancı hakkında bilgi veriniz.**

....

2. **Budizm'deki nirvana inancını kısaca açıklayınız.**

....

3. **Sihizm'deki kutsal kitap anlayışı hakkında bilgi veriniz.**

....

4. **Konfüçyanizm'deki beş temel ilişki ve önemini kısaca açıklayınız.**

....

5. **Taoizm'deki yin-yang inancı hakkında bilgi veriniz.**

....

6. **Mecusiler ahiret hayatı hakkında ne düşünmektedirler? Açıklayınız.**

....

B. Aşağıda boş bırakılan yerleri parantez içinde verilen uygun kelimelerle doldurunuz.

(Smriti, Şruti, Om, Svastika, Vihara,Hicri birinci, Amrit Sanskar, Saoşyant, Junzi,Tarik)

1. Hinduizm'de kutsal kitaplar iki bölümden oluşmaktadır. Bilge kişilere ilham edildiğine inanılan kitaplara "........................." denilmektedir.

2. ....: Kökeni çok eski tarihlere dayanır. Hinduizm'de mutluluk ve şans getirdiğine inanılan en uğurlu semboldür.

3. Budist dinî yapıları için kullanılan ve tapınak, manastır, türbe anlamına gelen ayin yerlerine .... denilmektedir.

4. ...., Adi Granth'ın kesintisiz olarak kırk sekiz saat içinde ölüm, doğum, evlilik gibi sebeplerle baştan sona okunmasına denir.

5. ....: Konfüçyanizm'de "beyefendi" anlamına gelen bu terim, "Kendin için istemediğin şeyi başkalarına yapma!" altın kuralına göre davranan kimseyi ifade etmek için kullanılmaktadır.

6. Mecusilikte bir bakireden doğup zamanın sonuna doğru geleceğine inanılan kurtarıcıya .... adı verilmektedir.

C. Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

1. • Günümüzdeki çok tanrılı inançların en önemli temsilcilerinden biridir.

• Köy mabetlerinde bazen sayıları yüzleri bulan putlarıyla dikkati çeker.

• Hint alt kıtasında ortaya çıkan inanç sistemleri arasında en eski olandır.

• Bazı kaynaklarda bu dine Brahmanizm'de denilmiştir.

• Tanrı tarafından önerilen yol manasındaki "Sanatana Dharma" (Ezeli Yasa) terimiyle ifade edilir.

Özellikleri verilen din aşağıdakilerden hangisidir?

A) Budizm

B) Taoizm

C) Hinduizm

D) Konfüçyanizm

E) Sihizm

2. Günümüzdeki çok tanrılı inançların en dikkat çeken temsilcisi olan Hinduizm, çok uzun bir tarihî süreç içerisinde, çok farklı inanç ve kültürlerin birleşmesi neticesinde oluşmuştur. Köy mabetlerinde bazen sayıları yüzleri bulan putlarıyla dikkati çeker. Hint alt kıtasında ortaya çıkan inanç sistemleri arasında tarihi en eski olandır. Uzun bir tarihî süreç içerisinde, çok farklı inanç ve kültürlerin birleşmesi neticesinde oluşmuştur. Dünyanın yaratılışı aşamasında, insanın burada huzurlu bir hayat yaşayabilmesi için Tanrı tarafından önerilen ve tesis edilen yol manasındaki "Sanatana Dharma" (Ezeli Yasa) terimiyle ifade edilir.

Paragraftan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Hindistan tek tanrılı inanışların yaygın olduğu bir ülkedir.

B) Hinduizm tanrının birliğini esas alan bir dindir.

C) Hindistan'da en yaygın din İslamiyet'tir.

D) Hindistan dini hoşgörünün en yaygın olduğu ülkedir.

E) Hinduizm çok tanrılı inanışların yaygın olduğu bir dindir.

3. Hinduizm'in tarihî gelişim sürecinde ilk aşama olan Vedalar Dönemi son derece önemlidir. Bu dönem MÖ 2000 ila 500 yıllarına kadar geçen oldukça uzun bir zaman dilimini kapsar. Vedalar Dönemi'nde çok tanrıcılık yaygın olmakla birlikte ön plana çıkan savaş tanrısı İndra'dır. Dönemin en önemli ibadeti ise kurban ayinidir. Bu dönemde başta Vedalar olmak üzere Hindu kutsal metinleri yazıya geçirilmiş olup kutsal metinleri açıklama yetkisi Brahman sınıfına verilmiştir. Hinduizm denince akla gelen en önemli yapı olan kast sistemi bu dönemde ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Hizduizm'in Vedalar Dönemi'ne ait bir özellik <u>değildir</u>?

A) Hinduizm'de kutsal sayılan metinler bu dönemde yazıya geçirilmiştir.

B) Çok tanrıcılık hâkim olmakla birlikte ön plana çıkan savaş tanrısı İndra'dır.

C) Yazıya geçirilen kutsal metinleri Brahman sınıfı açıklama yetkisine sahiptir.

D) Hinduizm'e tepki olarak farklı dinler ortaya çıkmıştır.

E) Toplumu farklı sınıflara ayıran kast sistemi ortaya çıkmıştır.

4. Hindistan'da doğmuş olmasına rağmen bu dinin mensupları daha çok Çin, Moğolistan, Sri Lanka, Tayland, Myanmar, Vietnam, Singapur, Tayvan, Tibet, Kore, Japonya, Nepal gibi Güney Asya ve Uzak Doğu ülkelerinde bulunmaktadır. Bunun yanında bazı Batı Avrupa, ABD ve Avustralya ülkelerinde de ilgi görmüş ve taraftar bulmuştur. Hızlı bir gelişme gösteren bu dinî hareket, 500 milyon civarındaki mensubu ile sayısal olarak yaşayan büyük dünya dinleri arasına girmiştir.

Hakkında bilgiler verilen din aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taoizm

B) Budizm

C) Konfüçyanizm

D) Hinduizm

E) Sihizm

5. Hinduizm'de önemli inanç konularından birisi reenkarnasyondur. Reenkarnasyon ve ruh göçü gibi kelimelerle ifade edilen dünyadaki doğum-ölüm-yeniden doğuş döngüsünü ifade etmektedir. Bu inanç sistemine göre, ferdin bu hayatındaki yapıp ettiklerine bağlı olarak, ölümden sonra bu dünyada yeniden bedenleşmesi anlamına gelir. Bu yeniden bedenleşmelerin insan formunda meydana gelmesi mümkün olduğu gibi bitki, hayvan veya geçici bir süre de olsa cansız varlık formunda olması da mümkündür. Onlara göre içinde bulundukları kast, yaptıklarının bir sonucudur. Buna göre kişinin hangi kasttan dünyaya geleceği şeklindeki sosyal statüsü, cinsiyetinin ne olacağı, bahtının nasıl olacağı ve diğer insanlarla ilişkisi gibi tüm hususlar onun önceki yaşamındaki davranışlarının sonucu olarak belirlenir.

Hinduizm'deki reenkarnasyon inancı, İslam inanç esaslarından hangisiyle doğrudan çelişmektedir?

A) Allah'a (c.c.) iman

B) Ahirete iman

C) Peygamberlere iman

D) Kitaplara iman

E) Meleklere iman

6.

I. Halkın konuştuğu Pali diliyle insanlara hitap etmesi
II. Bireyin kurtuluş için kendi kendine yeterli olduğu ve Hindu din adamlarının aracılığına gerek olmadığı söylemi
III. Hindu din adamlarının aracılığına gerek olmadığı söylemi
IV. Kişilerin cinsiyetine ve hangi kasttan olduğuna bakmaksızın herkesle görüşmesi

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri Buda'nın öğretilerinin Hindistan'da yayılmasının nedenleri arasında yer alır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I, II ve III

E) I, II, III ve IV

7. Hindistan'da mabetler Hindu tanrılarının ikamet yerleridir. Aynı zamanda insanların tanrılarla buluşma, onları ziyaret etme ve çeşitli hediyeler sunma yerleridir. Her tanrının bir mabedi vardır ve o mabette tanrının bir tasviri veya heykeli bulunur. Hinduizm'de ibadet bireysel olarak evlerde yapılır nadiren de tapınağa gidilerek yerine getirilir. Evlerde yapılan ibadet tanrıyı sembolize eden heykellerin önünde gerçekleştirilir. İbadet etme hakkı sadece Brahman, Kşatriya ve Vaisya kastlarına mahsustur. Kast dışında kalanlar ve et yiyenler mabetlere giremezler. Kadınlar, ibadetlere katılma hakkına sahip değildirler. Onlar sadece ibadet maksadıyla yenilen yemekleri hazırlama ve tabakları temizlemekle görevlidirler.

Buna göre Hinduizm'in ibadet anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hinduizm'de mabetler tanrıların ikamet ettikleri yerlerdir.

B) Hinduizm'e göre mabetler tanrılarla buluşma yeridir.

C) Hindular mabetleri dışında birçok yerde ibadet ederler.

D) İbadet etme hakkı belli sınıflara aittir, herkes ibadet edemez.

E) Hinduizm'de ibadetler genellikle mabetlerde topluca yapılır.

8. Budistlere göre insan nefsinin esiridir. O her zaman mutluluk, servet, güvenlik, başarı, uzun ömür ve haz peşinde koşar. Ama ilginçtir ki her zaman şansına acı, ıstırap, hastalık ve başarısızlık düşer. Ayrıca ölüm de herkesi bekleyen kaçınılmaz sondur. Aslında biz hayata sarılmakla kendimizi, acı, ıstırap deryasına atmış oluruz. Dolayısıyla bütün sıkıntılardan kurtulmanın yolu her türlü arzuyu bırakmaktır.

Parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sıkıntılardan kurtulmanın yolu arzuları bırakmaktır.

B) İnsan nefsinin esiridir, asla bu durumdan kurtulamaz.

C) İnsanoğlu her zaman haz peşinde koşar.

D) Yaşadığımız hayat acı ve ıstıraplarla doludur.

E) Ölüm herkes için kaçınılmaz bir sondur.

9. Budizm'de ruhban hayatı; fakirlik, bekârlık ve sessizliğe dayanır. Rahipler manastırda bir köşeye çekilip insanlardan uzak yaşarlar. Rahiplik teşkilatına giren saç ve sakalını keser, sarı elbiseler giyer ve yetkili rahibin önünde üç defa "iman ikrarında" bulunur. Budist rahipler erken kalkar ve kısa bir duadan sonra günlük yiyeceğini toplamak için dilencilik için çıkar ve iki öğünlük yiyeceği sadaka tasına biriktirdikten sonra manastırlarına geri dönerler. Rahipler günlerini genel olarak kutsal kitap okuma, meditasyon ve dua ile geçirirler. Budizm'in kurallarına uymayan rahip geçici veya sürekli olarak Sangha'dan çıkarılabilir. Evli insanlar din adamı olabilir ancak rahip ve rahibe iken evlenmek yasaktır. Budistler arasında en büyük ayrılık, rahipler ile rahip olmayanlar arasındadır. Sadece önceki hayatında rahip olanların Nirvana'ya ereceğine inanılır. Katil, hırsız, esir, asker, bulaşıcı hastalığa yakalanan, bedensel maluliyeti olan dışında herkes rahip veya rahibeliğe başvurabilir.

Verilen metne göre Budist rahipler hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Rahipler herkesten uzak sessiz bir hayat yaşarlar.

B) Rahipler dilencilik yaparak geçimlerini sağlarlar.

C) Nirvana'ya ulaşmak için rahip olmak şart değildir.

D) Rahipler günlerini meditasyon ve dua ile geçirirler.

E) Bedensel engelli ve bulaşıcı hastalık taşıyanlar rahip olamaz.

10. Sihler;

I. Tanrı'nın mutlak tekliğini kabul ederler. Bundan dolayı Tanrı'nın tasvir edilmesini (resim veya heykellerle) reddederler.
II. Ruhun bir bedenden başka bedene geçtiğine inanırlar.
III. Hangi ırk ve soydan olursa olsun herkesin eşitliğini savunurlar.
IV. İnsanın bu dünyadaki ve sonraki hayattaki konumunun tamamen kendisine bağlı olduğunu ortaya

koyan Karma inancını kabul ederler.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangileri Sihizm'i, Hinduizm'den ayıran özellikler arasında yer alır?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

11. Mecusilik ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Günde üç defa ayin yaparlar.

B) Kişi öldüğünde cesedi kirli olarak kabul edilir.

C) Avesta ismi verilen kutsal kitapları vardır.

D) Cesetler yırtıcı hayvanlar tarafından yenilir.

E) Kurtarıcı beklentisi vardır.

12. Sihizm başlangıçta siyasi bir hareket olmasına rağmen daha sonra dinî bir kimlik kazanmıştır. Guru Nanak, Kuzey Hindistan'da vaazlarda bulunmuş ve uzlaşmacı Sih Hareketi'ni kurmuştur. O, İslam inançları ve ahlaki öğretilerinden etkilenmiştir. Ona göre Tanrı tek, ebedî, görünmez, sözle anlatılmaz, her yerde hazır ve nâzırdır. Nanak, bununla birlikte Hint felsefesinden gelen Nirvana tasavvurlarını benimsemiş, tenasüh fikrini kabul etmiş, fakat avataralara (tanrının bedenleşmiş görüntüsü) inanmayı reddetmiştir. Tanrı'nın birliği, ibadette ilahî adın tekrar tekrar zikredilmesi, çeşitli kastlardan insanların eşitliği, putlara tapınmanın kötülüğü, sevginin önemi ve rehber olarak Guru'ya (öğretmen) ihtiyaç bulunduğu şeklinde özetlenen bu dinî anlayış, Guru Nanak tarafından hayat nizamı olarak sistemleştirilmiştir.

Parçaya göre Sihizm İslam'ın hangi öğretisinden etkilenmiştir?

A) Peygamber anlayışından

B) Cennet cehennem inancından

C) İbadet anlayışından

D) Tek tanrı inancından

E) Ahiret düşüncesinden

13. Sih dini çile ve riyâzet anlayışını reddeder. Oruç, kurban, kefaret vb. ibadet ve uygulamalar bu dinde yoktur. Ancak sadaka kültürü gelişmiş olup bir Sih mal varlığının onda birini din kardeşlerine ve Sih toplumuna vermekle yükümlüdür. Sih dininde en önemli ferdî ibadet 'Nam simran'dır (Tanrı'nın ismini zikretme). Bu ibadet sadece ismin tekrarından ibaret olmayıp, bu yolla kişi isim (Nam-Tanrı) üzerinde tefekkür ederek saflaşır ve Tanrı'ya yaklaşır. Zira ismi devamlı şekilde hatırlamak suretiyle her an Tanrı'nın kendisini gördüğünü düşünür. Bu da onu kötülük işlemekten korur.

Sihizm'deki en önemli ferdi ibadet olan "Nam simran" İslam dinindeki hangi ibadetle benzerlik göstermektedir?

A) Namaz

B) Hac

C) Zikir

D) Oruç

E) Zekat

14. Konfüçyüs on dokuz yaşında bir okul açmış ve öğrenci yetiştirmeye başlamıştır. Onun metodu yeni görüşler ortaya koymak değil sadece eskilerin hikmetli sözlerini aktarmak şeklinde olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Konfüçyüs'ün öğretilerinin temel amacıdır?

A) Çin'in kadim kültür ve düşüncesini yeni nesillere aktarmak suretiyle iyi bir yönetim oluşturmak

B) Geçmişin faziletli idarecilerinin Çin'e barış ve huzuru nasıl getirdiklerini göstermek

C) Öldükten sonraki hayatın iyi olmasının kişinin bu dünyadaki yaşantısına bağlı olduğunu göstermek

D) İdeal bir devlet için ahlaklı ve faziletli idarecilerin görevlerini layıkıyla yerine getirmesini sağlamak

E) Dini ritüellerin yerine getirilmesinde görülen eksikleri tespit ederek toplumsal bilinç oluşturmak

15. Konfüçyüs, ideal bir toplum kurmada, halkı esas almakta ve onların yetiştirilmesini, refah ve saadete kavuşturulmasını istemektedir. Konfüçyüs'ün etkisi, öğrencisi Tseng-Tzu, torunu Tzu-Ssu, en büyük takipçisi Mensiyüs ve Hsün-Tzu'nun öğretileri sayesinde ölümünden kısa süre sonra artmaya başlamıştır. Kısa ömürlü Ch'in hanedanlığı döneminde geçici olarak unutulduktan sonra, Han hanedanlığı döneminde (MÖ 206 - MS 225) meşhur olmuş, ahlaki ve politik etkileri giderek artmaya başlamıştır. Hatta o dönemde onu tanrılaştırma teşebbüsleri bile olmuştur. Lu'nun prensi onun onuruna bir mabet inşa etmiş ve adına kurbanlar sunulmaya başlanmıştır. Bu durum, Konfüçyanizm'in bir din olarak başlangıcı olmuştur.

Metne en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Konfüçyüs'ün Hayatı

B) Konfüçyanizm'in Doğuşu

C) Konfüçyanizm'de Ahlak

D) Konfüçyüs'ün Metodu

E) Konfüçyanizm'in İlkeleri

B) 1) Şruti 2) Svastika 3) Vihara 4) Tarik 5) Junzi 6) Saoşyant

C) 1-C, 2-E, 3-D, 4- B, 5-B, 6-E, 7- E, 8- A, 9-C, 10-B, 11-A, 12-D, 13-C, 14-A, 15-B